Α

- **Ἄγαμαι= θαυμάζω, εκτιμώ**

[Σύμφωνα με κάποιους μελετητές το ρήμα συγγενεύει με το επίρρημα «ἄγαν» (=πάρα πολύ).]
Αγαστός, άγασμα (=αντικείμενο θαυμασμού), αξιάγαστος (=αξιοθαύμαστος)

- **Ἀγαπάω-ῶ= αγαπώ**

Αγάπη, αγαπητός, αγαπητικός, αγάπημα, αγάπηση, αξιαγάπητος, αγαπησιάρης, αγαπημένος

- **Ἀγγέλλω= αναγγέλλω**

Αγγελία /αναγγελία /απαγγελία /καταγγελία /εισαγγελία, εισαγγελέας, άγγελος, αρχάγγελος, Ευάγγελος, αγγελικός, αγγελούδι, ευαγγελισμός, ευαγγέλιο, αγγελιαφόρος,
αγγελτήριο, αυτεπάγγελτος (=αυτός που διενεργείται με πρωτοβουλία δικαστικής αρχής χωρίς την υποβολή αιτήματος),
άγγελμα/διάγγελμα/παράγγελμα/επάγγελμα, επαγγελματίας, επαγγελματικός

- **Ἀγείρω-=συγκεντρώνω, συναθροίζω**

Αγορά, αγύρτης (=απατεώνας), ομήγυρη (=συνάθροιση, συντροφιά), πανηγύρι, πανηγυρικός, συναγερμός, συναγερτικός (=συναθροιστικός)

- **Ἄγω= οδηγώ, κατευθύνω, φέρνω**

Αγώνας, αγώνισμα, αγωνιστικότητα, αγωνιστής, ανταγωνιστής, συναγωνιστής, αγωνία,
αγωγή, αγώγιμος, αγωγιάτης, αγώγι (=κόμιστρα), αγωγιμότητα, αγωγός, ανάγωγος, επιβατηγός,
εισαγωγή, εισαγωγέας, εισαγωγικός, εισαγωγικά, εισακτέος, παρείσακτος,
εξαγωγή, εξαγωγέας, επαγωγή, επαγωγικός, απαγωγή, απαγωγέας,
στρατηγός, στρατηγικός, στρατηγείο, πλοηγός, πλοήγηση,
ουραγός, λοχαγός, ξεναγός, ξενάγηση, χορηγός, χορηγία, χορηγικός,
αγέλη, αγελάδα, άγημα, άξονας, άξιος, αξίωμα, άμαξα,
παραγωγός, παιδαγωγός, δημαγωγός, οδηγός, οδήγηση, φορτηγό,
σύναξη, συναξάρι, υδραγωγείο, παρθεναγωγείο, νηπιαγωγείο

eskisopolis

- **<u>Ἀδικέω-ῶ= αδικώ, είμαι άδικος</u>**

Αδικία, αντιδικία, άδικος, αδίκημα, αδικημένος

- **<u>Ἀγωνίζομαι= παίρνω μέρος σε αγώνα, προσπαθώ</u>**

Αγώνισμα, διαγώνισμα, αγωνιστής, αγωνιστικός, αγωνιστικότητα

- **<u>Ἀ/ Ἀθροίζω= συλλέγω, συγκεντρώνω</u>**

[Κατά μία άποψη το ρήμα δασύνεται στους αττικούς συγγραφείς, παίρνει δε ψιλή στους υπόλοιπους Έλληνες συγγραφείς.]

Άθροιση, άθροισμα, συνάθροιση, αθροιστικός, αθροιστής, αθρόος (=αυτός που εμφανίζεται σε αφθονία)

- **<u>Αἰδέομαι-οῦμαι= σέβομαι, ντρέπομαι</u>**

Αιδώς, αιδημοσύνη, αιδεσιμότατος (=υπερθετικός βαθμός του «αἰδέσιμος»=σεβάσμιος), αιδοίο (=από το επίθετο «αἰδοῖος»=σεβαστός)

[«<u>Αἰδὼς Ἀργεῖοι</u>» = ντροπή σας Έλληνες, φράση που απηύθυνε και η Ήρα και ο Αίαντας στους Αργείους στην πολιορκία της Τροίας.]

[«<u>Χωρίς αιδώ</u>»- φράση από τα «Τείχη» του Καβάφη, «χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ μεγάλα κι υψηλά τριγύρω μου έκτισαν τείχη».]

- **<u>Αἱρέω-ῶ= κυριεύω (για άψυχα), συλλαμβάνω (για έμψυχα)</u>**

<u>Προσοχή</u>: «αἱροῦμαι» (μέση φωνή) = «εκλέγω».
«αἱροῦμαι» (παθητική φωνή) = «εκλέγομαι».
«ἁλίσκομαι» (παθητικής σημασίας ρήμα του «αἱρῶ») = κυριεύομαι.

Αίρεση, αναίρεση /εξαίρεση /αφαίρεση /διαίρεση /προαίρεση /συναίρεση / καθαίρεση /υπεξαίρεση,
αιρετός, αιρετικός, εξαίρετος, εξαιρετικός, αναιρετικός, διαιρετέος, διαιρετότητα, αφαιρετέος, αναφαίρετος, αυθαίρετος, αρχαιρεσίες (=εκλογές)

- **<u>Αἴρω= σηκώνω, υψώνω</u>**

Άρση, έπαρση /έξαρση, ανάρτηση /εξάρτηση /συνάρτηση /προσάρτηση, άρμα (=το βάρος που σηκώνει κανείς), άρδην (=τελείως, ριζικά), μετέωρος, αντάρτης, ανταρσία, αντάρτικο, αέρας/αήρ, αρτηρία, αορτή

askisopolis

- **Αἰσθάνομαι= αισθάνομαι, καταλαβαίνω**

Αίσθηση, παραίσθηση, αίσθημα, συναίσθημα, αισθητός, αισθητήριο, αισθητικός, αναίσθητος, ευαίσθητος, καλαίσθητος, ανεπαίσθητος

- **Αἰσχύνω= ατιμάζω, ντροπιάζω**

Αισχύνη, αίσχος, αισχρός, αισχροκέρδεια, Αισχύλος (αρχική σημασία = ντροπαλός), Αισχύνης

- **Αἰτιάομαι-ῶμαι= κατηγορώ, ψέγω**

Αιτία, αιτίαση, αιτιότητα, αίτιος /αναίτιος /υπαίτιος /πρωταίτιος /συνυπαίτιος, συνυπαιτιότητα, αιτιώδης, αιτιατική (=θηλυκό του μεταγενέστερου επιθέτου αἰτιατικός ‹ αρχ. αἰτιατός= «αυτός που προκύπτει ως αποτέλεσμα αιτίας»)

- **Ἀκούω= ακούω**

Ακοή, άκουσμα, ακουστικός, ξακουστός, βαρήκοος, βαρηκοΐα, αυτήκοος, υπήκοος, υπηκοότητα, ακουόμετρο, ευήκοος, ωτακουστής, οπτικοακουστικός, υπάκουος, πρωτάκουστος

- **Ἁλίσκομαι= συλλαμβάνομαι, κυριεύομαι**

Πρόκειται για το παθητικής σημασίας ρήμα του «αἱρέω-ῶ».
Άλωση, ευάλωτος, αιχμάλωτος, είλωτας

- **Ἀλλάττω/ἀλλάσσω= αλλάζω, μεταβάλλω**

Αλλαγή, απαλλαγή /ανταλλαγή /διαλλαγή /εναλλαγή /παραλλαγή /συναλλαγή, αντάλλαγμα, συνάλλαγμα, ανταλλακτικός, εναλλακτικός, εναλλάξ, αδιάλλακτος, αδιαλλαξία, απαράλλακτος

- **Ἁμαρτάνω= αποτυγχάνω, κάνω σφάλμα**

Αμαρτία, αμάρτημα, αμαρτωλός, αναμάρτητος

- **Ἀμύνω= αποκρούω, υπερασπίζω, βοηθώ**

Άμυνα, αμυντικός, Αμύνταιο, Αμύντας, γλωσσαμύντορας (=ο μαχητικός υπερασπιστής της γλώσσας του)

askisopolis

- **Ἀναλίσκω- ἀναλόω-ῶ= δαπανώ, ξοδεύω**

Ανάλωση, αναλώσιμος, κατανάλωση, καταναλωτής, παρανάλωμα (=αυτό που καταστρέφεται ολοκληρωτικά μέσα σε λίγα λεπτά)

- **Ἀξιόω-ῶ= κρίνω κάποιον άξιο για κάτι, αξιώνω**

Αξίωμα, αξίωση, απαξίωση, απαξιωτικός, αξιωματικός

- **Ἀπατάω-ῶ= εξαπατώ**

Απάτη, εξαπάτηση, καταπάτηση, καταπατητής, απατεώνας, απατημένος, απατηλός (=ψεύτικος, πλανερός)

- **Ἅπτω= συνδέω, αγγίζω, ανάβω**

Αφή, επαφή, συναφής, συνάφεια, σύναψη, συνημμένος, συναπτός επισύναψη, εφαπτομένη, ψηλάφηση,
αψίδα, αψιδωτός, αψιμαχία (=διαπληκτισμός), αψίκορος (=αυτός που αλλάζει συχνά ή γρήγορα διάθεση), αψίθυμος (=παράφορος, ευέξαπτος),
έξαψη, ευέξαπτος, άναμμα, προσάναμμα, απτός, αναπτήρας, άφθα, αφθώδης
[«Μη μοῦ ἅπτου»= μη με αγγίζεις · φράση που είπε ο Ιησούς στη Μαγδαληνή, όταν εμφανίστηκε μπροστά της μετά την ανάσταση. Σήμερα η φράση έχει τη σημασία του «ευαίσθητος, λεπτεπίλεπτος, μυγιάγγιχτος»]

Ἀρέσκω= αρέσω, είμαι αρεστός

Αρεστός, ευάρεστος, δυσάρεστος, φιλάρεσκος, δυσαρέσκεια, φιλαρέσκεια

- **Ἄρχω= αρχίζω, εξουσιάζω, κυβερνώ**

Αρχή, αρχείο, αρχικός, αρχηγός, υπαρχηγός, εξαρχής, αρχάγγελος, αναρχία, αναρχικός, αρχιτέκτονας,
δήμαρχος, δημαρχείο, ναύαρχος, ταξίαρχος, πλοίαρχος,
αρχαίος, αρχαιολόγος, άρχοντας, αρχοντικός, αρχοντοχωριάτης,
έναρξη, αρχάριος, αρχαϊκός, αρχιεπίσκοπος, αρχιμηνιά, αρχιπέλαγος,
θιασάρχης, λυκειάρχης, φεουδάρχης, οικογενειάρχης, πατριάρχης, τριηραρχία

askiopolis

- **Αὔξω/αὐξάνω= αυξάνω**

Αύξηση, αυξητικός, αυξομείωση, αυξητός, αυξητέος, αύξων (αριθμός)

- **Ἀφικνέομαι-οῦμαι= φθάνω**

Άφιξη, ικέτης, ικεσία, ικετευτικός, ικανός, ικανότητα, ικανοποίηση, προίκα, εφικτός, ανέφικτος

- **Ἄχθομαι= στενοχωριέμαι, είμαι φορτωμένος**

Άχθος, αχθοφόρος

[«Άχθος αρούρης»= φράση ομηρική που χρησιμοποίησε ο Αχιλλέας μετά το θάνατο του Πατρόκλου, για να χαρακτηρίσει τον εαυτό του ως βάρος της γης, για να δείξει ότι η ζωή του ήταν πλέον μάταιη.]

askisopolis